

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

بسمه تعالی
والله اعلم بالصواب

دستور العمل

ضوابط انتخاب و وظایف کمیته های دائمی طبقه بندی مشاغل کارگاه ها

معاونت روابط کار

بهمن ماه ۱۳۸۹

مقدمه

با شروع اجرای طبقه بندی مشاغل در کارگاه های مشمول قانون کار در کشور، موضوع نظارت مشترک کارگران و کارفرمایان مورد پذیرش واقع شد و طبق مقررات مربوط به طبقه بندی مشاغل که در سال های ۵۲-۵۳ تدوین و تصویب گردید نظارت کارگران بر طبقه بندی مشاغل باین ترتیب پیش بینی شد که پس از تهیه طرح طبقه بندی که توسط دفتر مشاوره فنی و بانظارت کارفرما صورت می گیرد و تصویب طرح در وزارت کار و امور اجتماعی طرح تهیه شده قبل از آنکه به مورد اجرا گذارده شود بایستی به تائید نماینده کارگران نیز برسد. البته این نحوه نظارت که نماینده کارگران بدون داشتن دخالت در مراحل تهیه طرح و احياناً عدم اطلاع و آگاهی از مسائل طبقه بندی مشاغل صرفاً در مرحله اجرایی شدن طرح اظهار نظر نماید موجب مشکلاتی در عمل میگردد. لکن بهرحال در طرح های طبقه بندی مشاغل که تا قبل از انقلاب تهیه به مه د اجرا گذارده میشد تا تب فته رعایت میگردد.

پس از انقلاب اسلامی و تدوین نظام ارزیابی مشاغل از سوی وزارت متبوع، در مورد چگونگی نظارت مشترک کارفرمایان و کارگران بر مراحل تهیه و اجرای طرح و با توجه به مشکلات و تجربیات حاصله پیش بینی گردید تا با تشکیل کمیته ای بنام کمیته طبقه بندی مشاغل متشکل از دو نفر بعنوان نمایندگان مدیریت، دو نفر بعنوان نمایندگان کارگران و یک نفر به عنوان نماینده سرپرستان این نظارت از طریق کمیته مزبور انجام شود و این کمیته در عین حال وظیفه داشته باشد تا در مراحل مختلف کار تهیه طرح با دفتر مشاوره فنی طبقه بندی مشاغل همکاری و مساعدت نماید. با توجه به اینکه به تشکیل چنین کمیته ای در مقررات مربوط به طبقه بندی مشاغل اشاره ای نشده بود، لذا تشکیل کمیته و فعالیت آن براساس توافق حاصله میان کارفرما و کارگران انجام میشد تا آنکه با اجرایی شدن قانون کار جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۶۹/۱۲/۱۴ طبق ماده ۴۸ قانون کار تمامی کارفرمایان مکلف گردیدند تا نسبت به تهیه طرح طبقه بندی مشاغل طبق نظام ارزیابی مشاغل اقدام نمایند که باین ترتیب کمیته طبقه بندی مشاغل بعنوان یکی از لواحق نظام ارزیابی اعتبار قانونی یافت و در ماده ۴۹ قانون کار بصراحت از کمیته طبقه بندی مشاغل

شماره :

تاریخ :

پیوست :

نامبرده شد. به منظور شفاف شدن شرایط و نحوه انتخاب اعضای کمیته و وظایف آن دستورالعملی بشماره ۲۶۳۸۰/ن مورخ ۷۰/۱۰/۱۶ توسط اداره کل نظارت برنظام های جبران خدمت (اداره کل طبقه بندی مشاغل، مزد و بهره وری سابق) تهیه گردید که تاکنون نحوه تشکیل کمیته و چگونگی انجام وظایف توسط کمیته طبقه بندی برطبق دستورالعمل فوق صورت میگیرد. اینک با توجه به اصلاحات انجام شده درنظام ارزیابی مشاغل، دستورالعمل اجرایی طرح های طبقه بندی مشاغل و سایر دستورالعمل ها و آئین نامه های مرتبط با طبقه بندی، دستورالعمل مربوط به کمیته های طبقه بندی مشاغل نیز با توجه به گذشت ۱۶ سال از تدوین اولیه آن مورد بازنگری و اصلاح واقع شد. لذا با عنایت به ماده ۴۹ قانون کار و در اجرای تبصره بند ۳ مصوبه ۶۹/۴/۱۷ شورای عالی کار ضوابط انتخاب و وظایف کمیته های دائمی طبقه بندی مشاغل کارگاه های مشمول قانون کار به شرح زیر می باشد:

تعاریف

کمیته: منظور کمیته های دائمی طبقه بندی مشاغل کارگاههای مشمول قانون کار می باشد.

اداره کل: منظور اداره کل تنظیم و نظارت برروابط کار و نظام های جبران خدمت می باشد.

مدیریت: مدیریت کارگاه

۱- ترکیب اعضاء:

کمیته متشکل از افراد زیر است:

- الف- دو نفر نماینده کارکنان از بین یا به انتخاب شورای اسلامی کارگاه یا سایر تشکلات قانونی کارگاه
- ب- دو نفر نماینده مدیریت (کارفرما) که باید حداقل یکی از آنان از مسئولین امور اداری یا کارگزینی کارگاه باشد.

ج- یک نفر نماینده سرپرستان کارگاه به انتخاب سرپرستان

شماره:

تاریخ:

پیوست:

منظور از سرپرستان، افرادی هستند (غیر از مدیران) که براساس شغل سازمانی عهده دار سرپرستی یک یا چند نفر، مسئولیت یک قسمت یا واحد سازمانی بوده و دارای عناوینی از قبیل سرپرست، رئیس و نظایر آن می باشند.

تبصره ۱: در صورتیکه نماینده سرپرستان در حین عضویت در کمیته طبقه بندی به شغل دیگری که ماهیت سرپرستی نداشته باشد منصوب گردد این تغییر شغل مانع از ادامه فعالیت وی در کمیته به عنوان نماینده سرپرستان نخواهد گردید.

تبصره ۲: در کارگاه‌هایی که فاقد شورای اسلامی کار یا تشکلات قانونی میباشند نمایندگان کارگران با رأی اکثریت کارگران انتخاب می شوند. در صورتیکه در انتخاب نمایندگان کارگران هیچ یک از داوطلبان اکثریت نصف بعلاوه یک آراء را کسب ننماید اکثریت نسبی کافی بوده و فردی که بیشترین رأی را کسب نماید انتخاب می گردد.

تبصره ۳: اداره کار و امور اجتماعی محل میتواند در صورت ضرورت نماینده یا نمایندگانی را برای نظارت بر امر انتخاب اعضای کمیته اعزام نماید.

۲- مدت عضویت: عضویت در کمیته تابع محدودیت زمانی نیست و تغییر هریک از اعضای کمیته و انتخاب عضو یا اعضای جدید به ترتیب مقرر در بند یک و سایر موارد آتی صورت می گیرد.

شرایط لازم برای داوطلب شدن در کمیته:

الف- اشتغال در یکی از مشاغل سازمانی کارگاه

ب- دارا بودن حداقل دو سال سابقه خدمت در کارگاه در مورد نمایندگان کارکنان و سرپرستان

ج- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم

د- طی دوره آموزشی مربوط به طبقه بندی مشاغل و موفقیت در آزمون مربوطه

شماره: _____
تاریخ: _____
پیوست: _____

تبصره ۱: درکارگاه هایی که به لحاظ شرایط استثنایی، امکان انتخاب برخی از اعضای کمیته با شرایط تحصیلی مقرر در بند «ج» وجود نداشته باشد انتخاب کنندگان می توانند با نظر اداره کل کار و امور اجتماعی محل فرد یا افراد دیگری را که دارای حداقل مدرک تحصیلی پایان دوره راهنمایی باشند انتخاب و معرفی نمایند.

تبصره ۲: اعضای کمیته هایی که قبل از صدور این دستورالعمل انتخاب و شروع به فعالیت نموده اند مادامی که عضویت آنان معتبر است از محدودیت بند «ج» مستثنی خواهند بود.

تبصره ۳: کارگاه هایی که مدت تاسیس آن کمتر از دو سال باشند از رعایت شرط مندرج در بند «ب» مستثنی می باشند.

۴- آموزش و آزمون اعضای کمیته: هریک از اعضای کمیته باید پس از انتخاب شدن دوره آموزشی لازم را براساس ضوابط اداره کل طی نموده و در آزمون مقرر موفقیت حاصل نمایند در صورت دوبار قبول نشدن در آزمون مقرر، با اعلام اداره کل انتخاب کنندگان باید با رعایت این دستورالعمل فرد دیگری را انتخاب و معرفی نمایند.

تبصره: اداره کل با هماهنگی ادارات کل کار و امور اجتماعی اقدامات لازم را برای برگزاری آزمون اعضای کمیته بعمل خواهد آورد. گواهینامه های صادره درخصوص موفقیت در آزمون مادام که توسط اداره کل لغو نشده باشند از نظر عضویت در کمیته کارگاه های دیگر نیز معتبر خواهد بود.

۵- خاتمه عضویت: عضویت در کمیته به یکی از طرق زیر خاتمه می پذیرد:

الف- استعفا

ب- قطع رابطه با کارگاه

ج- برکناری توسط انتخاب کنندگان

شماره: _____

تاریخ: _____

پیوست: _____

درهریک از حالات فوق انتخاب عضو یا اعضای جدید بایستی با اعلام قبلی و اخذ مجوز از اداره کار و اموراجتماعی محل صورت گیرد.

حضور اعضای جدید تا زمان اخذ گواهی بدون داشتن جق رای در کمیته بلامانع می باشد و مادام که گواهی تائید صلاحیت آنان صادر نشده باشد اعضای فعلی کمیته به فعالیت خود در کمیته ادامه خواهند داد.

تبصره- درموارد ضروری و استثنایی و عدم امکان فعالیت اعضای قدیم می توان موقتاً نسبت به صدور مجوز فعالیت برای اعضای جدید تا برگزاری آزمون از سوی اداره کل کار و اموراجتماعی استان اقدام نمود.

۶- وظایف کمیته:

وظایف کمیته طبقه بندی مشاغل دوبرخش میباشد:

الف- وظایف کمیته قبل از تصویب طرح طبقه بندی مشاغل:

با شروع کار تهیه طرح طبقه بندی مشاغل، وظایف کمیته همکاری با مدیریت و طراح طبقه بندی مشاغل در مراحل تهیه طرح طبقه بندی به شرح زیر است:

۱- کمک درامرجمع آوری اطلاعات راجع به شاغلین و مشاغل آنان ازطریق پرسشنامه ومشاهده ومصاحبه وراهنمایی کارکنان و سرپرستان آنان درمورد چگونگی تکمیل پرسشنامه، توزیع و جمع آوری پرسشنامه ها

۲- بررسی و اظهارنظرراجع به شناسنامه شغلی تنظیمی توسط طراح

۳- بررسی گزارش اجرای طرح طبقه بندی مشاغل شامل جداول تطبیق وضع کارکنان و مزد تنظیمی توسط طراح طبقه بندی و اظهار نظر راجع به صحت وسقم اطلاعات داده شده

۴- رسیدگی به اعتراضات کارکنان با همکاری طراح در خصوص چگونگی اجرای طرح

در صورتیکه کمیته به دلایلی از تائید طرح طبقه بندی و یا گزارش اجرای طرح خودداری نماید، با اعلام مراتب توسط کمیته یا طراح یا مدیریت کارگاه به اداره کل و یا اداره کل اجرایی موضوع توسط کارشناس ناظر بر تهیه طرح بررسی و در صورت تائید نظرات کمیته، مدیریت و طراح بایستی نسبت به اعمال آن نظرات در تهیه طرح اقدام نمایند. در غیر این صورت غیر قابل پذیرش بودن نظرات کمیته به اعضا اعلام خواهد گردید.

ب- وظایف کمیته پس از تصویب و اجرای طرح طبقه بندی مشاغل:

۱- نظارت بر حسن اجرای طرح

۲- اعلام نظر در موارد ارتقاء و تغییر شغل کارکنان

۳- تطبیق وضع کارکنان جدیدالاستخدام

۴- بررسی شناسنامه های شغلی جدید در موارد تهیه متمم و اصلاحیه

۵- رسیدگی به درخواست ها و اعتراضات کارگران در ارتباط با مسائل طبقه بندی مشاغل و نظایر آن و ارائه پیشنهادات به مدیریت

۶- و سایر مواردی که در دستورالعمل اجرایی طرح طبقه بندی مشاغل پیش بینی شده است.

۷- نحوه اعتبار تصمیمات کمیته :

تصمیمات کمیته در چارچوب وظایف آن به صورت مکتوب و با رای حداقل ۳ نفر از اعضا که حداقل یک نفر از آنان بایستی از نمایندگان کارکنان باشد معتبر خواهد بود.

تصمیمات کمیته از طریق مدیریت کارگاه جهت اقدامات بعدی به واحدهای ذی ربط اعلام می شود.

شماره: _____

تاریخ: _____

پیوست: _____

۱- موارد مختلف:

الف- هرگاه مدیریت بدون رعایت نظر کمیته در مواردی که نیاز به اظهار نظر کمیته می باشد اقدام نماید کمیته یا هریک از اعضای آن به محض اطلاع مراتب را به اداره کار و امور اجتماعی محل کتباً گزارش و درخواست رسیدگی می نماید.

ب- مدیریت امکانات مناسب از قبیل محل کار و ابزار و وسایل لازم را برای تشکیل جلسات کمیته و نیز اطلاعات و سوابق مورد لزوم را در زمینه موارد ارجاعی در اختیار کمیته قرار می دهد.

ج- مدیریت کلیه مقررات، ضوابط، بخشنامه ها و نظایر آن ها را که از سوی مراجع ذی ربط در زمینه طبقه بندی مشاغل و یا وظایف مرتبط با کمیته ابلاغ می شود، به کمیته اعلام می نماید.

این دستورالعمل در ۸ بند و ۸ تبصره جایگزین دستورالعمل شماره ۲۶۳۸۰ ن مورخ ۷۰/۱۰/۱۶ می گردد.

ابراهیم نظری جلالی

معاون روابط کار

۸۹/۱۱/۲۸